SAMPURNANAND SANSKRIT VISHWAVIDYALAYA
VARANASI (U.P.) - 221002

3.6.5

संस्था प्रतिवेशिक्षेत्रेषु संस्कृतस्य शास्त्राणाञ्च लोकप्रियतासम्पादनाय सान्ध्यपाठ्यक्रमान् प्रस्तौति? यद्येवम्, तर्हि विवरणं देयम्।

The Institution gives attention to make Sanskrit and Shastra learning popular in the surrounding areas by offering evening courses Provide details

विश्वविद्यालय शाम के पाठ्यक्रमों की पेशकश करके संस्कृत और शास्त्र सीखने को आसपास के क्षेत्रों में लोकप्रिय बनाने पर ध्यान देता है विवरण प्रदान करें

सम्पूर्णानंदसंस्कृतविश्वविद्यालयः प्रतिवेशिक्षेत्रेषु संस्कृतस्य शास्त्राणाञ्च लोकप्रियतासम्पादनाय सान्ध्यपाठ्यक्रमान् नियतरूपेण निर्वर्तयति। सान्ध्यपाठ्यक्रमे न केवलं सामाजिक अपितु विश्वविद्यालयीयाः महाविद्यालयीयाश्च छात्रा अपि भागं गृह्णन्ति। अत उभे च काले विविधाः पाठ्यक्रमाः प्रवर्तन्ते।

क्रमशः यथा - ऑनलाइनसंस्कृतप्रशिक्षणकेन्द्रस्य माध्यमेन देशे- विदेशे स्थिता संस्कृतस्य जिज्ञासव:, त्रैमासिकपाठ्यक्रम: प्रमाणपत्रीय: पाठ्यक्रम:, षाड्मासिक: पाठ्यक्रम अथ च एकवर्षीयात्मक: पाठ्यक्रम:। एतै: पाठ्यक्रमै: एते विषया: निर्धारिता: सन्ति। यथा – १. भाषाशिक्षणम्, २. अर्चक:, ३. कर्मकाण्ड:, ४. ज्योतिषकुण्डलीविज्ञानम्, ५. वास्तुविज्ञानम्, ६. वेदविज्ञानम्,७. योग:, ८. दर्शनम्, ९. व्याकरणम्, १०. वेदान्तशास्त्रम्। एते विषया: अन्तर्जालमाध्यमेन पठितुं शक्या:। तत्तद् विषयेषु कृतभूरिश्रमा आचार्या: एतान् विषयान् पाठयिष्यन्ति। एतान् विषयान् कोऽपि जिज्ञासु: पठितुं शक्यते। तेषां ववरणं अधोलिखितमस्ति-

(**क) त्रैमासिक प्रमाणपत्रीय पाठ्यक्रम: -** अस्मिन् पाठ्यक्रमे ये प्रविष्टा: भवन्ति, तान् प्रति योगशास्त्रस्य इतिहासज्ञानं योगमाहात्म्यं योगस्य-उपयोगिताया: विशेषता बोधनम् सूर्यनमस्कारादियोगासनानाम् सम्बद्धान्विषयान् विश्वविद्यालय: छात्रान् बोधयति।

(**ख) षण्मासिकप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रम:-** अस्मिन् पाठ्यक्रमे योगस्य बहिरङ्गान् उपायान् अथ च काँश्चित् अन्तरङ्गान् उपायान् बोधयति विश्वविद्यालय:। यथा आसनानाम् किम् माहात्म्यम्? अनेन आसनेन कस्य रोगस्य निवृत्ति: भवति? इत्यादिकं बोधयति।

(**ग) वार्षिकडिप्लोमापाठ्यक्रम:-** अस्मिन् कार्यक्रमे विशेषत: योगशास्त्रे प्रसिद्धा: मूलाधार स्वादिष्ठानेत्यादि चक्राणाम् विषये, तत्र चक्रेषु स्थिताम् देवानाम् विषये, फलादि विषये च विज्ञानं सम्पादयितुं पाठ्यक्रम: सञ्चालितो वर्तते।

एवं **कर्मकाण्डस्य त्रय:पाठ्यक्रमा: -**

(i) त्रैमासिकप्रमाणपत्रीय्पाठ्यक्रम:

(ii) षण्मासिवप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रम:

(iii) वाषिकाडिप्लोम् पाठ्यक्रम:

अर्चकस्यापि त्रय:पाठ्यक्रमा

(i) त्रैमासिकप्रमाणपत्रीय्पाठ्यक्रम:

(ii) षण्मासिवप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रम:

(iii) वाषिकाडिप्लोम् पाठ्यक्रम:

वेदान्तस्यापि त्रय: पाठ्यक्रमा:-

(i) त्रैमासिकप्रमाणपत्रीय्पाठ्यक्रम:

(ii) षण्मासिवप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रम:

(iii) वाषिकाडिप्लोम् पाठ्यक्रम:

वेदस्यापि त्रय: पाठ्यकमा:-

(i) त्रैमासिकप्रमाणपत्रीय्पाठ्यक्रम:

(ii) षण्मासिवप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रम:

(iii) वाषिकाडिप्लोम् पाठ्यक्रम:

दर्शनस्यापि त्रय: पाठ्यकमा:-

(i) त्रैमासिकप्रमाणपत्रीय्पाठ्यक्रम:

(ii) षण्मासिवप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रम:

(iii) वाषिकाडिप्लोम् पाठ्यक्रम:

(1**) त्रैमासिक प्रमाणपत्रीय पाठ्यक्रम:-** त्रैमासिक प्रमाणपत्रीय पाठ्यक्रमे वास्तुशास्त्रस्य प्रारम्भिकान् परिचयात्मकान्

विषयान् वास्तुशास्त्रय इतीह-विषयान् च विश्वविद्यालय: अस्मिन् कार्यक्रमे प्रविष्टान् छात्रान् जिज्ञासून्श्च पाठयति।

(2) षण्मासिकप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रम: - अस्मिन् षण्मासिक प्रमाणपत्रीय पाठ्यक्रमे गृहनिर्माणादि - विषयान् छात्रान् शिक्षयति। अथ च दोषानाम् अपनयनोपायान् च बोधयति।

(3) वार्षिकडिप्लोमा-पाठ्यक्रम: -वार्षिक डिप्लोमा कार्यक्रमे वास्तुशास्त्रीय विशिष्टान् सिद्धान्तान् अत्यन्त सरलतया सर्वान् जिज्ञासून् बोधयति विश्वविद्यालय:। एवं रीत्या दशपाठ्यक्रमा: सञ्चालिता: सन्ति।

व्याकरणकार्यक्रम:

अयम् कार्यक्रम: सान्ध्यपाठ्यक्रमानादाय त्रिषु विभागेषु विभक्त: विश्वविद्यालयेन।

- त्रैमासिक प्रमाणपत्रीय-पाठ्यक्रम:।
- षण्मासिक प्रमाणपत्रीय-पाठ्यक्रम:
- वार्षिक डिप्लोमा-पाठ्यक्रम:।

(i) **त्रैमासिक प्रमाणपत्रीय-पाठ्यक्रम:-** अस्मिन् पाठ्यक्रमे प्रारम्भिकान् विषयान् परिचयरूपेण बोधयति। विश्वविद्यालय:। व्याकरणशास्त्रस्य इतिहासविषये, सञ्ज्ञाविषये, सन्धिविषये, शब्दरूपादि विषयेषु छात्राणां जिज्ञासुनां यथाप्रवेश: भवेत्, तदर्थं पाठ्यक्रम: अयं कल्पित:।

(ii) **षण्मासिकप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रम:-** अस्मिन् पाठ्यक्रमे जिज्ञासूनां कृते छात्राणां कृते विशेषत: सन्धिसमास-शब्दरूप-धातुरूपादिषु प्रवेश: विशिष्टज्ञानञ्च संस्कृतक्षेत्रे जायेत। अथ च शास्त्रेषु प्रवेश अर्हतादक्षता भवेत् तदर्थं अयं पाठ्यक्रम: विश्वविद्यालयेन कल्पित:।

(iii) **वार्षिकडिप्लोमापाठ्यक्रम:-** अस्मिन् वार्षिक डिप्लोमा पाठ्यक्रमे त्रैमासिक विषयान् षण्मासिक विषयाँश्चादाय प्रचलितो भवति। तत्र पाण्डित्यपूर्णविषयेषु छात्राणां यथा प्रवेश: भवेत्, यथा तद्धितप्रत्येषु, णिजन्तेषु।

(iv) **योगप्रशिक्षणकार्यक्रम:-** अयमपि कार्यक्रम: सान्ध्यपाठ्यक्रमेण प्रस्तुतो भवति। अस्मिन्नपि त्रय: विभागा: सन्ति।

(i) त्रैमासिकप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रमा:

(ii) षण्मासिकप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रमा:

(iii) वार्षिकडिप्लोमापाठ्यक्रमा:

सम्पूर्णानन्द संस्कृत विश्वविद्यालय: प्रतिवेशिक्षेत्रेषु संस्कृतभाषाया: शास्त्राणाञ्च लौकिकप्रियतासम्पादनाय अन्तर्जालमाध्यमेन द्विविधविषयमादाय अनेकान् कार्यक्रमान् नियतरूपेण निवर्तयति।

(4) **ज्योतिष एवं कुण्डलीविज्ञान कार्यक्रम:-**

अयं कार्यक्रम: त्रिषु विभागेषु विभक्त: वर्तते।

१) त्रैमासिकप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रम:।

२) षण्मासिकप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रम:।

३) वार्षिकडिप्लोमाकार्यक्रम:।

त्रैमासिक प्रमाणपत्रीय पाठ्यक्रम:-अस्मिन् पाठ्यक्रमे ज्योतिषशास्त्रस्य परिचयात्मकं प्रवेशात्मकञ्च विषयमादाय 'ज्योतिष एवं कुण्डलीविज्ञानम्' इति नाम्ना सान्ध्यपाठ्यक्रम: विश्वविद्यालयेन प्रचाल्यते। अस्य कार्यक्रमस्य वैशिष्ट्यं च समेषां साक्षराणां प्रवेश: भवितुमर्हति।

षण्मासिक प्रमाणपत्रीय पाठ्यक्रम:- अस्मिन् पाठ्यक्रमे ज्योतिषशास्त्रस्य एवं कुण्डलीविज्ञानस्य विशिष्टं ज्ञानं
प्रदीयते। यथा- ग्रहगोचराणां प्रभाव:, राशीनाम् के स्वामिन: अधिपतय: इत्यादि विषयमादाय कार्यक्रमा: सान्ध्यपाठ्यक्रमे प्रचलन्ति।

वार्षिक डिप्लोमा कार्यक्रम:-अस्मिन् पाठ्यक्रमे प्रौढपाण्डित्यमूलकान् ज्योतिषसम्बद्धान् विषयान् पाठयन्ति विशिष्टा: आचार्या:।

वास्तुशास्त्रपाठ्यक्रम:-

विश्वविद्यालय: अस्मिन् कार्यक्रमे वास्तुशास्त्रसम्बन्धि- विषयान त्रिषु भागेषु विभज्य पाठयति। छात्राणां जिज्ञासूनां सौकर्याय।

त्रैमासिकनप्रमाणपत्रीय-पाठ्यक्रम:।

षण्मासिकप्रमाणपत्रीयपाठ्यक्रम:।

वार्षिक डिप्लोमा-पाठ्यक्रम:।

एवं विधिना अयं विश्वविद्यालयः प्रतिवेशिक्षेत्रेषु संस्कृतस्य शास्त्राणाञ्च लोकप्रियतासम्पादनाय सान्ध्यपाठ्यक्रमान् प्रचालयति।

Registrar
Sampurnanand Sanskrit University
Varanasi

ऑनलाईन माध्यम से सान्ध्यकालीन कक्षाएँ-2022

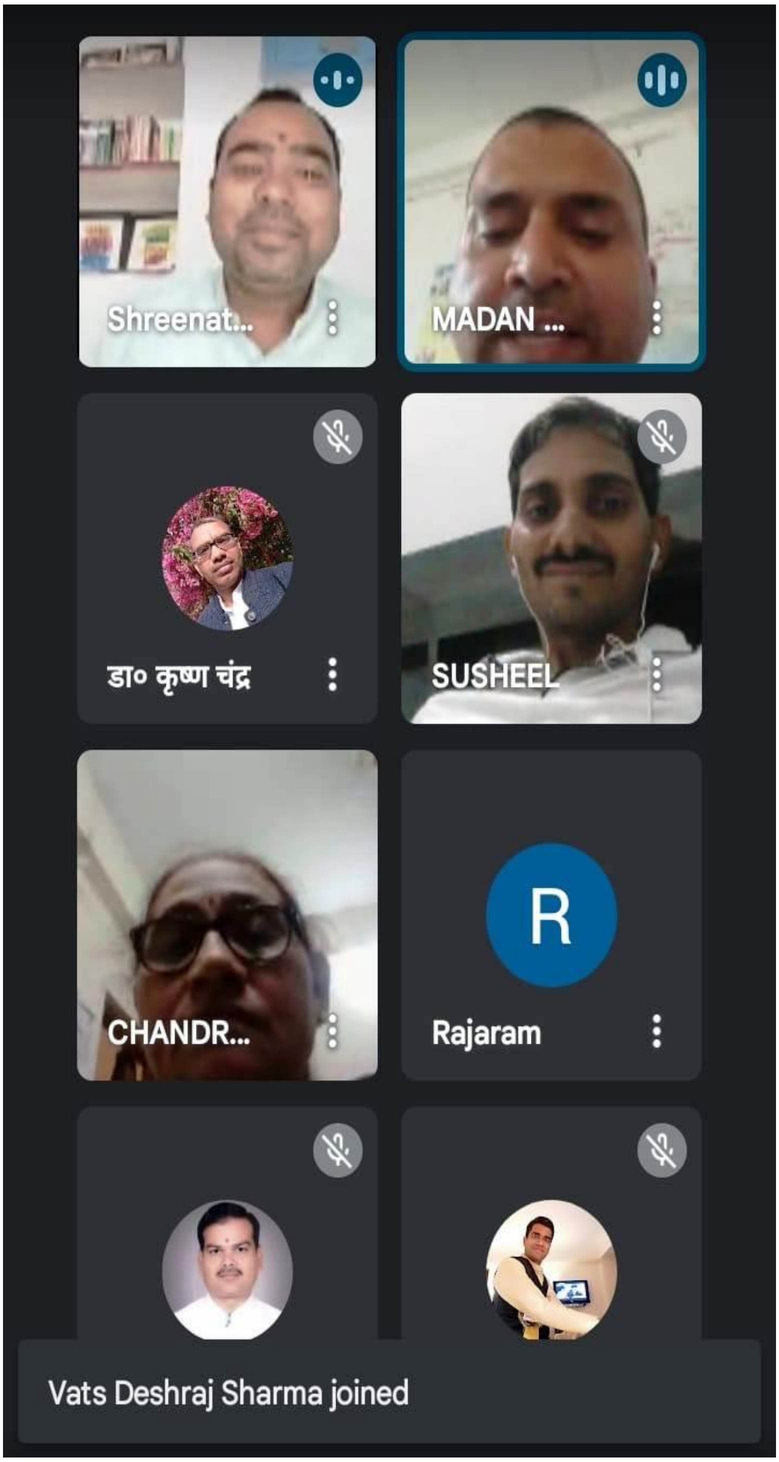

ऑनलाईन माध्यम से सान्ध्यकालीन कक्षाओं में अध्ययन करते हुए प्रतिभागी-गण-2022

Registrar
Sampurnanand Sanskrit University
Varanasi